

Počet trojčlenný

projekt

Tričlenka vždy patrila k základnému majstrovstvu vzdelaného človeka. Najmä preto, že je to v podstate veľmi jednoduchý, napriek tomu však veľmi silný matematický nástroj. Matematický nástroj, ktorý má časté praktické využitie a ľuďom oddávna pomáhal v každodennom živote. Vyriešte si niekoľko úloh z nedávnej minulosti, v ktorých sme zachovali vtedy platné ceny aj jazykový štýl.

1. 1 hl piva jest za 360, zač jest 49 l?

$$1 \text{ hl} = 100 \text{ l} \dots 360$$

$$1 \text{ l} \dots 3,6$$

$$49 \text{ l} \dots 176,4$$

49 l stojí 176,4.

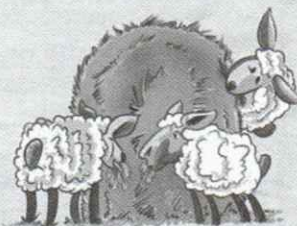
2. Ak istá kopa sena vystačí ovčínu so 180 kusmi na 36 dní, na koľko dní vystačí 240 kusom?

$$180 \text{ ks} \dots 36 \text{ dní}$$

$$240 \text{ ks} \dots x \text{ dní}$$

$$x = 27 \text{ dní}$$

240 kusom by vystačila 27 dní.

3. 4 gombíky sú za 42 halierov, zač je 24 tuctov?

$$\text{tucet} = 12 \text{ ks} \dots 3 \cdot 4 \text{ gombíky} \dots 126 \text{ halierov}$$

$$24 \text{ tuctov} \dots 24 \cdot 126 = 3\,024 \text{ halierov}$$

24 tuctov stojí 3 024 halierov.

4. Ak pisár píše denne 7 hodín, opíše knihu za 60 dní; za koľko dní by ju opísal, keby denne písal 5 hodín?

$$7 \text{ hodín} \dots 60 \text{ dní}$$

$$5 \text{ hodín} \dots x \text{ dní}$$

$$x = 84 \text{ dní}$$

Opísal by ju za 84 dní.

5. 15 robotní

15

18

18

$$\begin{aligned}
 & \text{Prac} \dots 45 \text{ dni} \dots x \text{ prac} \\
 & 15 \text{ prac} \dots 30 \text{ dni} \dots 100 \text{ prac} \\
 & \text{Prac} \dots 30 \text{ dni} \dots \frac{100}{15} = \frac{20}{3} \text{ prac} \\
 & \text{Prac} \dots 1 \text{ den} \dots \frac{20}{3} \cdot 30 = \frac{20}{9} \text{ pr.} \\
 & 18 \text{ prac} \dots 1 \text{ den} \dots \frac{2}{9} \cdot 18 = 2,2 = 4 \text{ prac} \\
 & 18 \text{ prac} \dots 45 \text{ dni} \dots 45 \cdot 4 = 180 \text{ pr.}
 \end{aligned}$$

6. Zo sobratého mlieka odvárajú tvaroh. Zo 100 l sadnutého mlieka je 7,5 kg tvarohu; koľko tvarohu možno odvariť z 36 litrov sadnutého mlieka?

$$\begin{array}{l}
 \uparrow 100 \text{ l} \dots \dots \dots 7,5 \text{ kg} \\
 \uparrow 36 \text{ l} \dots \dots \dots x \text{ kg}
 \end{array}$$

$$x = 2,7 \text{ kg}$$

Získame 2,7 kg tvarohu.

7. Voľakolíkí murári postavili by dom za 36 dní, keby pracovali denne 8,5 hodín; koľko hodín denne majú pracovať, aby postavili ten dom za 21 dní?

$$\begin{array}{l}
 \uparrow 8,5 \text{ hod} \dots \dots \dots 36 \text{ dní} \\
 \uparrow x \text{ hod} \dots \dots \dots 21 \text{ dní}
 \end{array}$$

$$x \approx 14,57 \text{ hod denne}$$

Majú pracovať takmer 15 hodín denne.

8. Našu lúku skosili vlani 12 kosci za 7 dní; koľko koscov máme toho roku najat', keď chceme, aby naša lúka bola skosená za 3 dni?

$$\begin{array}{l}
 \uparrow 12 \text{ koscov} \dots \dots \dots 7 \text{ dní} \\
 \uparrow x \text{ koscov} \dots \dots \dots 3 \text{ dní}
 \end{array}$$

$$\frac{x}{12} = \frac{7}{3}$$

$$x = 28$$

Máme najat' 28 koscov.